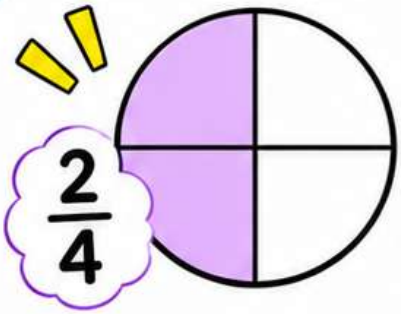
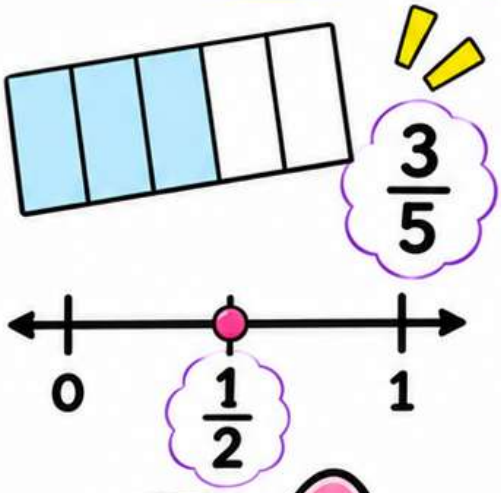
4. Sınıf Matematik

KESİRLER

- Kesrin Bölümleri
- Birim Kesirler
- Kesir Çeşitleri
- Sayı Doğrusunda Kesirler
- Karşılaştırma ve Sıralama
- Denk Kesirler
- Problemler

4. Sınıf Matematik

KESİRLERİ TANIYORUM

Kısa Bilgi

Bir bütün, eş parçalara ayrıldığında oluşan sayılara **kesir** denir.

$\frac{3}{5}$

- Pay (Alınan parça sayısı)
- Payda (Bütünün kaç eş parçaya ayrıldığını gösterir.)

Örnek Kesir Modeli

$\frac{3}{5}$

Bütün 5 eş parçaya ayrılmış, 3 parçası boyanmıştır.

Etkinlik 1 — Kesrin Bölümleri

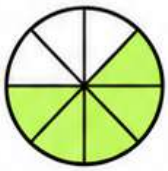
Aşağıdaki kesirleri inceleyerek pay ve paydalarını yazınız.

1. $\frac{3}{5}$ Pay: ..... Payda: .....
2. $\frac{2}{7}$ Pay: ..... Payda: .....
3. $\frac{5}{8}$ Pay: ..... Payda: .....
4. $\frac{4}{9}$ Pay: ..... Payda: .....

Etkinlik 2 — Boşlukları Tamamla

1.
Bir bütün 6 eş parçaya ayrılmış, 2 parçası boyanmıştır. Boyanan kısmı gösteren kesir: .....

2.
Bir bütün 8 eş parçaya ayrılmış, 5 parçası boyanmıştır. Boyanan kısmı gösteren kesir: .....

3.
Bir bütün 10 eş parçaya ayrılmış, 7 parçası boyanmıştır. Boyanan kısmı gösteren kesir: .....

Etkinlik 3 — Kesir Modelini Çiz

Aşağıdaki kesirleri uygun şekiller çizerek modelleyiniz.

1. $\frac{1}{2}$
2. $\frac{3}{4}$
3. $\frac{2}{5}$

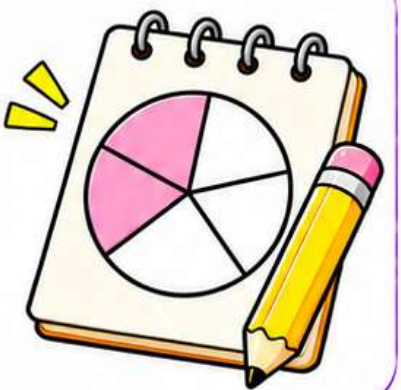
Etkinlik 4 — Doğru mu, Yanlış mı?

(.....) Pay, kesir çizgisinin üstündeki sayıdır.

(.....) Payda, bütünün kaç eş parçaya ayrıldığını gösterir.

(.....) Kesir modelinde parçaların eşit olması gerekmez.

(.....) Pay, alınan veya gösterilen parça sayısını belirtir.

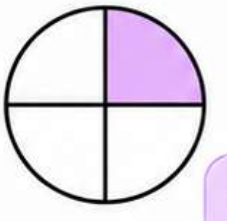
4. Sınıf Matematik

BİRİM KESİRLER

Kısa Bilgi

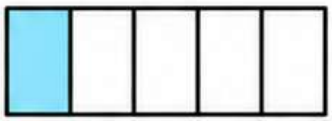
- Payı 1 olan kesirlere **birim kesir** denir.
- Birim kesir, bir bütünün eş parçalarından birini gösterir.

Birim Kesir Örnekleri

$\frac{1}{4}$

Bütünün 4 eş parçasından biridir.

$\frac{1}{5}$

Bütünün 5 eş parçasından biridir.

Etkinlik 1 — Birim Kesri Bul

Aşağıdaki kesirlerden birim kesir olanların yanına yıldız koyunuz.

$\frac{1}{2}$ ☆ $\frac{3}{4}$ ☆ $\frac{1}{5}$ ☆ $\frac{2}{7}$ ☆

$\frac{1}{8}$ ☆ $\frac{4}{9}$ ☆ $\frac{1}{10}$ ☆ $\frac{5}{6}$ ☆

Etkinlik 2 — Tamamla

1. Payı 1 olan kesirlere ..... denir.
2. $\frac{1}{6}$ kesrinde pay ....., payda ..... sayısıdır.
3. $\frac{1}{9}$ kesri, bir bütünün ..... eş parçasından birini gösterir.
4. Birim kesirlerde pay her zaman ..... olur.

Etkinlik 3 — Karşılaştır

Aşağıdaki birim kesirlerin arasına <, > veya = sembollerinden uygun olanı yazınız.

1. $\frac{1}{2}$ ☐ $\frac{1}{4}$
2. $\frac{1}{3}$ ☐ $\frac{1}{5}$
3. $\frac{1}{6}$ ☐ $\frac{1}{8}$
4. $\frac{1}{10}$ ☐ $\frac{1}{7}$
5. $\frac{1}{4}$ ☐ $\frac{1}{4}$

Etkinlik 4 — Düşün ve Cevapla

Bir pasta 8 eş parçaya ayrılıyor. Ece pastanın $\frac{1}{8}$'ini, Ali ise $\frac{1}{4}$'ünü yiyor.

Kim daha fazla pasta yemiştir? Neden?

.....

.....

4. Sınıf Matematik

KESİR ÇEŞİTLERİ

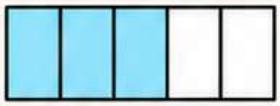

Basit Kesir

Payı paydasından küçük olan kesirdir.

$\frac{3}{5}$

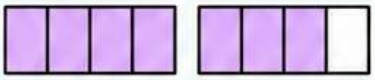

(3 < 5)

Bileşik Kesir

Payı paydasına eşit veya paydasından büyük olan kesirdir.

$\frac{7}{4}$

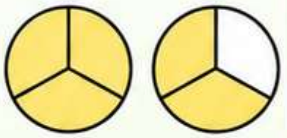

(7 > 4)

Tam Sayılı Kesir

Bir tam sayı ile bir basit kesrin birlikte yazıldığı kesirdir.

1 tam $\frac{2}{3}$

Etkinlik 1 — Kesirleri Sınıflandır

Aşağıdaki kesirleri basit kesir, bileşik kesir veya tam sayılı kesir olarak sınıflandırınız.

1. $\frac{3}{5}$ .....
2. $\frac{7}{4}$ .....
3. 1 tam $\frac{2}{3}$ .....
4. $\frac{5}{8}$ .....
5. $\frac{9}{6}$ .....
6. 2 tam $\frac{1}{4}$ .....

Etkinlik 2 — Doğru Bilgiyi Seç

1. Payı paydasından küçük olan kesirlere ne denir?

A) Basit kesir B) Bileşik kesir
C) Tam sayılı kesir

2. Payı paydasına eşit veya paydasından büyük olan kesirlere ne denir?

A) Basit kesir B) Bileşik kesir
C) Birim kesir

3. Bir tam sayı ile bir basit kesrin birlikte yazıldığı kesre ne denir?

A) Birim kesir B) Tam sayılı kesir
C) Bileşik kesir

Etkinlik 3 — Kendin Oluştur

1. Bir basit kesir yazınız: .....
2. Bir bileşik kesir yazınız: .....
3. Bir tam sayılı kesir yazınız: .....

Etkinlik 4 — Doğru mu, Yanlış mı?

(.....) $\frac{2}{5}$ basit kesirdir.

(.....) $\frac{8}{3}$ basit kesirdir.

(.....) 1 tam $\frac{3}{4}$ tam sayılı kesirdir.

(.....) $\frac{6}{6}$ basit kesirdir.

4. Sınıf Matematik

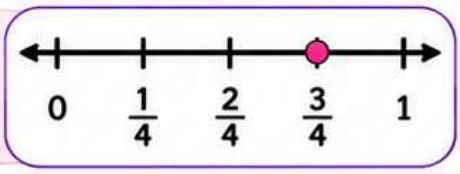
KESİRLERİ
SAYI DOĞRUSUNDA GÖSTERME

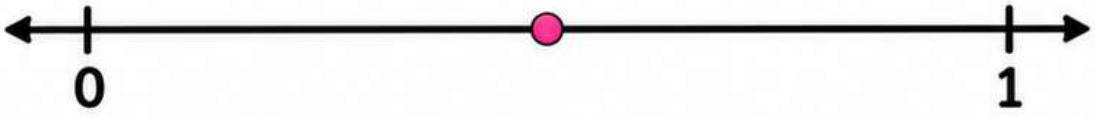
Kısa Bilgi

Kesirleri sayı doğrusunda göstermek için, 0 ile 1 arasını payda sayısı kadar eş parçaya ayırırız. Sonra pay kadar olan kısıma karşılık gelen noktayı işaretleriz.

Etkinlik 1 — Sayı Doğrusunu Tamamla

0 ile 1 arasını 2 eş parçaya ayırınız. Ortadaki noktaya karşılık gelen kesri yazınız.

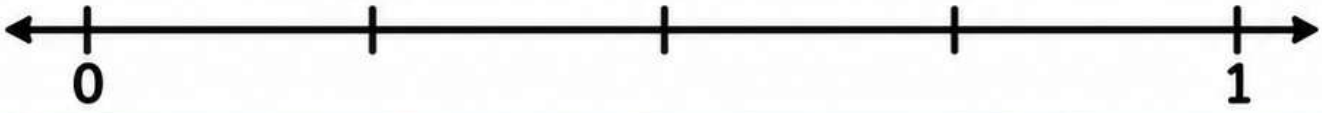

Kesir: .....

Etkinlik 2 — Kesri Yerleştir

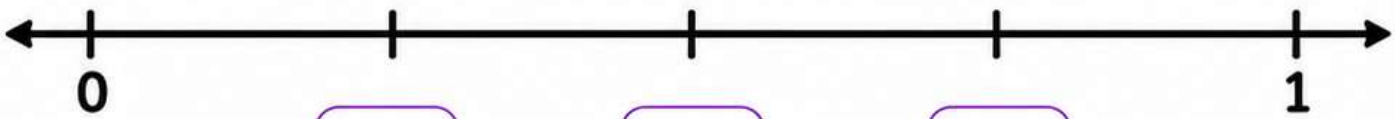
0 ile 1 arasını 4 eş parçaya ayırınız. Aşağıdaki kesirleri sayı doğrusunda gösteriniz.

$\frac{1}{4}$ $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$

Etkinlik 3 — Eksik Kesirleri Yaz

0 ile 1 arasını 5 eş parçaya ayırınız. İşaretlerin altına sırasıyla uygun kesirleri yazınız.

....

Etkinlik 4 — Düşün ve Yerleştir

Aşağıdaki kesirlerden hangisi 1'e daha yakındır?

$\frac{3}{4}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{2}{4}$

Cevabım: .....

Nedenini açıklayınız:

.....

.....

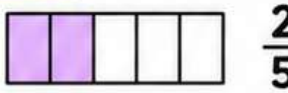
4. Sınıf Matematik

KESİRLERİ
KARŞILAŞTIRMA VE SIRALAMA

Kısa Bilgi

- ✔ Paydaları eşit olan kesirlerde payı büyük olan kesir daha büyüktür.
- ✔ Paydaları eşit olan kesirlerde payı küçük olan kesir daha küçüktür.

Örnek

$\frac{2}{5}$ < $\frac{4}{5}$

$\frac{2}{5}$, $\frac{4}{5}$'ten küçüktür.

$\frac{4}{6}$ = $\frac{4}{6}$

$\frac{4}{6}$, $\frac{4}{6}$'ya eşittir.

Etkinlik 1 — Sembolleri Yerleştir

Aşağıdaki kesirlerin arasına <, > veya = sembollerinden uygun olanı yazınız.

1	$\frac{2}{5}$	☐	$\frac{4}{5}$
2	$\frac{3}{7}$	☐	$\frac{1}{7}$
3	$\frac{4}{6}$	☐	$\frac{4}{6}$
4	$\frac{5}{8}$	☐	$\frac{2}{8}$
5	$\frac{1}{3}$	☐	$\frac{1}{6}$
6	$\frac{1}{4}$	☐	$\frac{1}{2}$

Etkinlik 2 — Küçükten Büyüğe Sırala

1. $\frac{1}{5}$ - $\frac{4}{5}$ - $\frac{2}{5}$ - $\frac{3}{5}$

.....

2. $\frac{3}{8}$ - $\frac{1}{8}$ - $\frac{4}{8}$ - $\frac{2}{8}$

.....

Etkinlik 3 — Büyükten Küçüğe Sırala

1. $\frac{2}{6}$ - $\frac{5}{6}$ - $\frac{1}{6}$ - $\frac{4}{6}$

.....

2. $\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{6}$

.....

Etkinlik 4 — Kesir Dedektifi

Paydaları eşit olan kesirlerden payı büyük olan mı, yoksa payı küçük olan mı daha büyüktür?

Cevabım: .....

.....

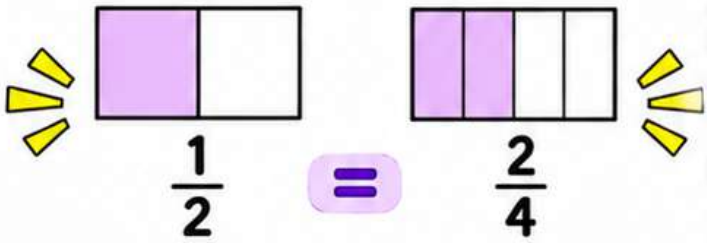
4. Sınıf Matematik

DENK KESİRLER

Kısa Bilgi

- Aynı miktarı gösteren kesirlere **denk kesirler** denir.
- Bir kesrin payı ve paydası aynı sayı ile çarpılırsa denk bir kesir elde edilir.

Örnek

$\frac{1}{2} = \frac{2}{4}$

$\frac{1}{2}$ ve $\frac{2}{4}$ kesirleri denk kesirlerdir.

Etkinlik 1 — Denk Kesirleri Bul

Aşağıdaki kesir çiftlerinden denk olanların yanına D, denk olmayanların yanına Y yazınız.

1. $\frac{1}{2}$ ve $\frac{2}{4}$ (.....)
2. $\frac{1}{3}$ ve $\frac{2}{6}$ (.....)
3. $\frac{2}{5}$ ve $\frac{3}{5}$ (.....)
4. $\frac{3}{4}$ ve $\frac{6}{8}$ (.....)
5. $\frac{1}{4}$ ve $\frac{2}{8}$ (.....)

Etkinlik 2 — Eksik Sayıları Tamamla

1. $\frac{1}{2} = \frac{2}{\square}$
2. $\frac{1}{3} = \frac{2}{\square}$
3. $\frac{2}{4} = \frac{1}{\square}$
4. $\frac{2}{3} = \frac{4}{\square}$
5. $\frac{3}{5} = \frac{6}{\square}$

Etkinlik 3 — Modelle Göster

Aşağıdaki kesir çiftlerinin denk olduğunu şekil çizerek gösteriniz.

1. $\frac{1}{2}$ ve $\frac{2}{4}$

2. $\frac{1}{3}$ ve $\frac{2}{6}$

Etkinlik 4 — Açıkla

$\frac{1}{2}$ ile $\frac{2}{4}$ kesirleri neden aynı miktarı gösterir?

.....

.....

4. Sınıf Matematik

KESİRLERLE PROBLEM ÇÖZÜYORUM

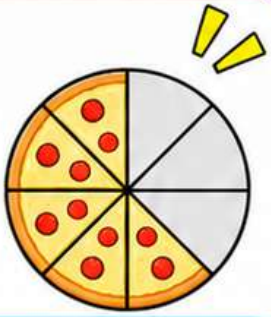

Yönerge: Problemleri dikkatlice okuyunuz. Uygun işlemi yapınız ve cevabınızı yazınız.

Problem 1

Bir pizzanın 8 eş diliminden 3 dilimi yenmiştir. Pizzanın yenmeyen kısmını gösteren kesir kaçtır?

İşlem: .....

Cevap: .....

Problem 2

Bir sınıftaki 24 öğrencinin $\frac{1}{3}$'ü gözlük kullanmaktadır. Gözlük kullanan kaç öğrenci vardır?

İşlem: .....

Cevap: .....

Problem 3

Bir kitabın 40 sayfasının $\frac{3}{4}$'ü okunmuştur. Kaç sayfa okunmuştur?

İşlem: .....

Cevap: .....

Problem 4

Bir bahçenin $\frac{1}{5}$'ine domates, $\frac{2}{5}$'sine biber ekilmiştir. Bahçenin toplam kaçta kaçı ekilmiştir?

İşlem: .....

Cevap: .....

Problem 5

Bir kurdelenin $\frac{2}{6}$'sı kesilmiştir. Kurdele toplam 12 eş parçaya ayrılmış kabul edilirse kesilen kısım kaç parçaya karşılık gelir?

İşlem: .....

Cevap: .....

Problem 6

Bir pastanın $\frac{1}{4}$'ü sabah, $\frac{2}{4}$'ü öğleden sonra yenmiştir. Pastanın toplam kaçta kaçı yenmiştir? Geriye kaçta kaçı kalmıştır?

İşlem: .....

Cevap: .....

4. Sınıf Matematik

KESİRLER
GENEL DEĞERLENDİRME

Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Tarih: .....

A) BİLGİ VE KAVRAMA

1 $\frac{3}{7}$ kesrinde pay kaçtır?

A) 3 B) 7 C) 10 D) 4

2 Aşağıdakilerden hangisi birim kesirdir?

A) $\frac{2}{5}$ B) $\frac{3}{4}$ C) $\frac{1}{8}$ D) $\frac{5}{6}$

3 Aşağıdakilerden hangisi bileşik kesirdir?

A) $\frac{2}{5}$ B) $\frac{3}{8}$ C) $\frac{7}{4}$ D) $\frac{1}{6}$

B) KARŞILAŞTIRMA VE SIRALAMA

4 $\frac{3}{8}$ ..... $\frac{5}{8}$ karşılaştırmasında hangi sembol kullanılmalıdır?

A) > B) < C) = D) +

5 Aşağıdaki kesirlerden hangisi en büyüktür?

A) $\frac{1}{6}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{1}{8}$ D) $\frac{1}{9}$

6 $\frac{1}{5}$, $\frac{4}{5}$ ve $\frac{2}{5}$ kesirlerinin küçükten büyüğe sıralanışı hangisidir?

A) $\frac{4}{5} - \frac{2}{5} - \frac{1}{5}$

B) $\frac{1}{5} - \frac{2}{5} - \frac{4}{5}$

C) $\frac{2}{5} - \frac{1}{5} - \frac{4}{5}$

D) $\frac{1}{5} - \frac{4}{5} - \frac{2}{5}$

C) DENK KESİRLER

7 $\frac{1}{2}$ kesrine denk olan kesir hangisidir?

A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{2}{4}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{2}{3}$

D) PROBLEM ÇÖZME

8 Bir sınıftaki 32 öğrencinin $\frac{1}{4}$'ü satranç kulübüne katılmıştır. Kulübe katılan kaç öğrenci vardır?

A) 6 B) 8 C) 10 D) 12

9 Bir pastanın 8 eş diliminden 3 dilimi yenmiştir. Geriye kalan kısmı gösteren kesir hangisidir?

A) $\frac{3}{8}$ B) $\frac{4}{8}$ C) $\frac{5}{8}$ D) $\frac{8}{8}$

E) AÇIK UÇLU SORU

10 $\frac{2}{4}$ kesrine denk olan iki farklı kesir yazınız.

1. ..... 2. .....

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

- ☐ Kesrin pay ve paydasını gösterebiliyorum.
- ☐ Birim kesirleri tanıyabiliyorum.
- ☐ Kesir çeşitlerini ayırt edebiliyorum.
- ☐ Kesirleri sayı doğrusunda gösterebiliyorum.
- ☐ Kesirleri karşılaştırıp sıralayabiliyorum.
- ☐ Denk kesirleri tanıyabiliyorum.
- ☐ Kesirlerle ilgili problemleri çözebiliyorum.